

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
www.en-dynamei.gr

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ 29.11.2025**

A1. Ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Προσφύγων, αναφέρεται σε όσους αναγκάζονται να εκτοπιστούν αλλά και σε εκείνους που τους φιλοξενούν. Υποστηρίζει ότι το διεθνές δίκαιο αναγνωρίζει το δικαίωμα των προσφύγων στο άσυλο και την ασφάλεια, ανεξαρτήτως καταγωγής. Θεωρεί, όμως, ότι ο σεβασμός των προσφύγων αφορά και τις ευκαιρίες που πρέπει να απολαμβάνουν στις χώρες υποδοχής, υπογραμμίζοντας τη συμβολή τους στην ευημερία των χωρών αυτών. Γι' αυτό, μας καλεί να αναλάβουμε την ευθύνη μας απέναντί τους, εκφράζοντας εσυναίσθηση και ανθρωπιά.

B1. Να γράψετε δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό** ή τη λέξη **Λάθος**, τεκμηριώνοντας κάθε απάντησή σας με αναφορές στα νοήματα των **Κειμένων 1 και 2**:

α. Σωστό, «Έχω τα δικά μου κριτήρια αξιολόγησης. Μπορώ να συζητώ, να λέω ότι ορισμένες γνώμες ή συμπεριφορές μου φαίνονται κακές», 1^η παράγραφος.

β. Λάθος, «Η ανεκτικότητα δεν είναι το να λέμε «ναι» σε όλα, αλλά είναι το να μπορούμε να εκφράζουμε αντίθετες γνώμες χωρίς εχθρότητα», 1^η παράγραφος.

γ. Σωστό, «Χρειάζεται πάντοτε να θυμόμαστε ότι η ανεκτικότητα είναι ένας κανόνας για να ζούμε στη δημοκρατία», 1^η παράγραφος.

δ. Λάθος, «Η ανεκτικότητα είναι μια κατάκτηση, της οποίας οφείλουμε να σεβόμαστε τους κανόνες», 2^η παράγραφος.

ε. Σωστό, «Η ανεκτικότητα πρέπει να είναι αμοιβαία. Χρειάζεται να αποδεχόμαστε ότι και οι άλλοι μπορούν να μας ασκούν κριτική, να εκφράζουν γνώμες αντίθετες προς τις δικές μας. Χρειάζεται πάντοτε να θυμόμαστε ότι η ανεκτικότητα είναι ένας κανόνας για να ζούμε στη δημοκρατία», 1^η παράγραφος κείμενο 1, και «Η φετινή Παγκόσμια Ημέρα Προσφύγων επιβεβαιώνει ένα θεμελιώδες δόγμα της κοινής μας ανθρωπότητας: ο καθένας έχει το δικαίωμα να αναζητά την ασφάλεια – όποιος και αν είναι, από όπου και αν προέρχεται και όποτε αναγκάζεται να διαφύγει», 3^η παράγραφος, κείμενο 2.

B2. α) Ο Φερνάντο Σαβατέρ κάνει στη 2^η παράγραφο του Κειμένου 1 εκτεταμένη χρήση των παραδειγμάτων. Συγκεκριμένα, αναφέρει ως παράδειγμα τη θέση του αμερικανού προέδρου Τζέφερσον, ο οποίος υποστηρίζει ότι αν ένας πολίτης δεν βλέπει με τις πράξεις του τον συνάνθρωπό του μπορεί και πρέπει να ψηφίζει ανεξαρτήτως θρησκευτικής ταυτότητας. Ακόμα, ο συγγραφέας αναφέρει ως παράδειγμα ένα απόσπασμα από τη «Θεία Κωμωδία» του Δάντη, όπου η Βεατρίκη λέει στον ποιητή ότι ο φόβος δικαιολογείται μόνο στην περίπτωση που κάτι μπορεί να μας βλάψει. Τα παραδείγματα κάνουν τον λόγο του συγγραφέα πιο εύληπτο και βοηθούν τους αναγνώστες να αντιληφθούν με απλό τρόπο τη βασική του θέση περί ανεκτικότητας απέναντι στο διαφορετικό και δίνονται με σκοπό ο συγγραφέας να στηρίξει τη θέση του σχετικά με τον σεβασμό στον κανόνα της ανεκτικότητας, η οποία αποτελεί κατάκτηση της δημοκρατίας. Έτσι, προσπαθεί να μας πείσει ότι οφείλουμε να σεβόμαστε το διαφορετικό, εφόσον αυτό δεν μας απειλεί ή δεν μας βλάπτει.

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

B2. β)

«**πολυτέλεια**»: Αυτούσια (αυτολεξεί) μεταφορά από το βιβλίο του Νίτσε μιας έννοιας που χρησιμοποιείται μεταφορικά, με σκοπό να δοθεί έμφαση στο ότι η δημοκρατία εξασφαλίζει την ανεκτικότητα, χωρίς αυτή να είναι αυτονόητη σε όλα τα καθεστάτα. Ο συγγραφέας αποδίδει και μια χροιά ειρωνείας στον λόγο του, σχολιάζοντας ότι η ανεκτικότητα είναι πολυτέλεια, κάτι δηλαδή πολύτιμο, σπάνιο, που δεν είναι αυτονόητο και δεδομένο.

«**Θείας Κωμωδίας**»: Τίτλος βιβλίου του Δάντη.

Η μονή παύλα στην 3^η παράγραφο του Κειμένου 2: Η μονή παύλα επεξηγεί ποιοι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα να αναζητούν ασφάλεια, όλοι, ανεξαρτήτως καταγωγής, ταυτότητας και συνθηκών. Ο συγγραφέας με τη μονή παύλα διατυπώνει και το προσωπικό του σχόλιο, καθώς δίνει έμφαση στο γεγονός ότι όλοι θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να αναζητούν ασφάλεια.

B3. α) «Να ανέχεσαι σημαίνει να αρνείσαι να αποκλείεις τον άλλον για τις ιδέες του ή για τη θρησκεία του». Το β' ενικό πρόσωπο εξασφαλίζει στον λόγο αμεσότητα και ζωντάνια, εξασφαλίζει επικοινωνιακό αποτέλεσμα και δημιουργεί αίσθηση διαλόγου του συγγραφέα με τον αναγνώστη, καθώς μοιάζει να απευθύνεται σε καθέναν από εμάς ξεχωριστά. Έτσι επικοινωνεί άμεσα μαζί μας και πετυχαίνει να μας προβληματίσει και να μας ευαισθητοποιήσει για το ζήτημα της ανεκτικότητας, για την ανάγκη να μην αποκλείουμε κάποιον επειδή διαφοροποιείται από τις δικές μας ιδέες.

Για να γίνει το ύφος τυπικό και επίσημο το β' ενικό πρόσωπο θα γίνει γ' πρόσωπο και τα ρηματικά σύνολα θα γίνουν ονοματικά: «Ανοχή σημαίνει άρνηση του αποκλεισμού του άλλου για τις ιδέες του ή για τη θρησκεία του».

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Σε τέτοιες ασκήσεις, ανάλογα με την πρόταση που μας δίνεται, μπορούμε να αλλάζουμε:

- Τα ρηματικά σύνολα σε ονοματικά
- Τον μεταφορικό λόγο σε κυριολεκτικό
- Την ενεργητική φωνή σε παθητική ή απρόσωπη σύνταξη
- Τα επικοινωνιακά ρηματικά πρόσωπα σε γ' ενικό/πληθυντικό
- Το καθημερινό λεξιλόγιο, προτιμώντας λέξεις επίσημες

B3. β) Στο απόσπασμα του κειμένου ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ επιδιώκει να ευαισθητοποιήσει τους αναγνώστες για το ζήτημα των προσφύγων. Αρχικά, **η προτρεπτική υποτακτική** που χρησιμοποιεί σε όλο το απόσπασμα («Ας δεσμευτούμε, ας σταθούμε, ας υπερασπιστούμε, ας μην ξεχνάμε») δίνει στον λόγο του αμεσότητα και ζωντάνια, κάνει το ύφος του επικοινωνιακό και οικείο για τους αναγνώστες και αποτυπώνει την προτροπή του, ώστε εκείνοι να αναλάβουν να σταθούν με αλληλεγγύη και ανθρωπιά απέναντι στους πρόσφυγες. Ακόμα, **το α' πληθυντικό πρόσωπο** που χρησιμοποιεί σε όλο το απόσπασμα («...που όλοι μοιραζόμαστε..., σήμερα, ας δεσμευτούμε να κάνουμε περισσότερα..., ας σταθούμε ενωμένοι..., ας μην ξεχνάμε ποτέ την κοινή μας ανθρωπότητα») δίνει στον λόγο του παραστατικότητα και ζωντάνια, δημιουργεί κλίμα οικειότητας και ελκύει το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Το α' πληθυντικό πρόσωπο έχει καθολικότητα, ώστε ο ΓΓ του ΟΗΕ να συμπεριλάβει και τον εαυτό του σε όλους όσους πρέπει να δεσμευτούν ώστε να υπερασπιστούν τους πρόσφυγες και τα δικαιώματά τους και συγκινεί τους αναγνώστες, τους ευαισθητοποιεί, ώστε να ανταποκριθούν στο κάλεσμα για την αλληλεγγύη απέναντι στους πρόσφυγες.

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

ΑΛΛΟΙ ΓΛΩΣΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ:

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ: Η προστασία των προσφύγων είναι μια ευθύνη που όλοι μοιραζόμαστε, Ας σταθούμε ενωμένοι με αλληλεγγύη, Ας υπερασπιστούμε την ακεραιότητα του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, Και ας μην ξεχνάμε ποτέ την κοινή μας ανθρωπότητα.

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΗΣ ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗΣ: Ας δεσμευτούμε, ας σταθούμε, ας υπερασπιστούμε, ας μην ξεχνάμε.

ΜΟΝΗ ΠΑΥΛΑ: «Σήμερα, ας δεσμευτούμε να κάνουμε περισσότερα για τους πρόσφυγες παντού – και για τις χώρες που τους φιλοξενούν, μιας κι αυτές αντιμετωπίζουν μια σειρά προκλήσεων». Η μονή παύλα **δεν συμπληρώνει απλώς** την πληροφορία ότι θα πρέπει να συνδράμουμε τις χώρες που φιλοξενούν τους πρόσφυγες, **αλλά ενέχει και το προσωπικό σχόλιο του συγγραφέα**, καθώς δίνει έμφαση («και για τις χώρες») στο γεγονός ότι η δέσμευσή μας θα πρέπει να αφορά εκείνους, αλλά και τις χώρες υποδοχής, μιας κι αυτές αντιμετωπίζουν μια σειρά προκλήσεων.

Γ1. Να παρουσιάσετε και να ερμηνεύσετε, με αναφορά σε τρεις (3) κειμενικούς δείκτες, τη συναισθηματική κατάσταση στην οποία βρίσκεται η ηρωίδα του Κειμένου 3. Ποιες σκέψεις και συναισθήματα σάς δημιουργούνται σε σχέση με αυτήν; (150-200 λέξεις)

Η απάντηση συμπεριλαμβάνει περισσότερους από τρεις (3) δείκτες.

Στο απόσπασμα παρακολουθούμε τις σκέψεις και τα συναισθήματα της ηρωίδας, η οποία πρόκειται να τιμωρηθεί με θάνατο για τη δολοφονία του εραστή της, Νάταν Κέτιλσον και του Πέτουρ Γιόνσον. Περιμένοντας να της επιβληθεί η ποινή του θανάτου, κυρίαρχο συναίσθημα είναι ο φόβος και η αγωνία, με υπαρξιακές μάλιστα προεκτάσεις για την κατάσταση του ανθρώπου μετά το τέλος της ζωής. Μέσα σε αυτή τη συνθήκη, ξαναζεί τη βραδιά της δολοφονίας, βλέπει τη φωτιά στο αγρόκτημα, τρομοκρατημένη για τον θάνατο που πλησιάζει. Στην αρχή του αποσπάσματος μια τολμηρή **οπτικο-κινητική μεταφορική εικόνα** «Φαντάζομαι, λοιπόν, πως είμαστε όλοι φλόγες κεριών που φέγγουν θαμπά, τρεμοσβήνουν στο σκοτάδι και στο φύσημα του αέρα» αποτυπώνει τον λυγμό του ανθρώπου που γνωρίζει ότι το τέλος πλησιάζει, που νιώθει ότι η ζωή είναι μια φλόγα που φέγγει θαμπά, που τρεμοσβήνει στο σκοτάδι και στο φύσημα του αέρα. Νιώθει αδύναμη, εύθραυστη, θα παραδοθεί στον θάνατο που πλησιάζει, γεγονός που επιβεβαιώνεται και με τη χρήση της **επανάληψης** «ακούω βήματα, βήματα τρομερά που έρχονται». Η ηρωίδα βιώνει τον πιο ακραίο φόβο του ανθρώπου, την αγωνία του θανάτου, μάλιστα τόσο έντονα που σχεδόν ακούει τα βήματα του θανάτου που φτάνει (ακουστική εικόνα/προσωποποίηση). Η βεβαιότητα του τέλους προκαλεί στην ηρωίδα και υπαρξιακή αγωνία, όταν με την **πρωτοπρόσωπη αφήγηση** σημειώνει «Θα χαθώ, θα σκορπίσω στον αέρα και στη νύχτα», χωρίς να μπορεί να προσδιορίσει ακριβώς τι θα της συμβεί και παρακάτω **αναρωτιέται** «Πού θα είμαι τότε εγώ;» Η **χρήση της ευθείας ερώτησης** εκφράζει την ανθρώπινη κατάσταση, την τραγική μοίρα που παραλύει κάθε άνθρωπο, «πού θα είμαι μετά το τέλος, τι θα μου συμβεί;» Στο μεγαλύτερο μέρος της 2^{ης} παραγράφου («Ωρες ώρες...είδα τη φωτιά») το συναισθηματικό κλίμα αλλάζει λίγο, η ηρωίδα με μια **αναδρομή** επιστρέφει νοερά στη νύχτα του φονικού, ξαναζεί τη φωτιά στο αγρόκτημα, «βλέπει» τις φλόγες, το νερό, βασανίζεται από τη μνήμη που δεν ησυχάζει, χωρίς όμως να αποκαλύπτεται ξεκάθαρα και το πώς νιώθει για εκείνη τη νύχτα. Όταν πια επιστρέφει στο παρόν της αφήγησης («κι όταν γλείφω το δέρμα μου, γεύομαι ακόμα το αλάτι. Τον καπνό. Δεν έκανε πάντα τόσο κρύο. Ακούω ΒΗΜΑΤΑ»), **τα κεφαλαία γράμματα** «ΒΗΜΑΤΑ» δίνουν έμφαση

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

στον φόβο της, είναι τα βήματα του θανάτου που έρχεται, προσωποποιημένος, περπατά, ακούγεται, φτάνει. Η ηρωίδα συγκλονίζεται, η ζωή της τελειώνει.

Η καταδίκη σε θάνατο με κάνει να αναλογίζομαι τις σκληρές και απάνθρωπες τιμωρίες που ακόμα και σήμερα εξακολουθούν να επιβάλλονται σε πολλές χώρες και με προβληματίζει το γεγονός ότι βρίσκουν ένθερμους υποστηρικτές, όταν μόνο βαθιά θλίψη και συμπόνια θα έπρεπε να αισθανόμαστε για έναν άνθρωπο που οδηγείται με επίγνωση στον θάνατο, τη μόνη πράξη της ζωής που ενέχει άγνοια για την μετέπειτα κατάσταση.

Δ1. Σχόλια για την εκφώνηση:

- Ο μαθητής, ως εκπρόσωπος της μαθητικής του κοινότητας, εκφωνεί **ομιλία** στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου της περιοχής του, επομένως μπορεί να κάνει μια γενική προσφώνηση, π.χ. «Κυρίες και Κύριου», ή «Αγαπητοί συνδημότες», πρέπει να έχει ύφος επικοινωνιακό στην αρχή των παραγράφων της ομιλίας του και στο τέλος να βάλει αποφώνηση.
- Η **αφορμή** είναι η Παγκόσμια Ημέρα Προσφύγων, κάτι που βοηθά για το ξεκίνημα του προλόγου (π.χ. 1^ο βήμα: αναφορά στην κατοχύρωση των δικαιωμάτων → δικαιώματα προσφύγων, 2^ο βήμα: αφορμή από την Παγκόσμια Ημέρα Προσφύγων για την εκφώνηση της ομιλίας και 3^ο βήμα: αναφορά στα ζητούμενα).
- Χρειάζεται **δημιουργική αξιοποίηση** των πληροφοριών των Κειμένων 1 και 2.
- Σε 350-400 λέξεις παρουσιάζει:

α) το περιεχόμενο της αρετής της ανεκτικότητας, όπως ο μαθητής την αντιλαμβάνεται

Η ανεκτικότητα παρουσιάζεται στο Κείμενο 1, από όπου ο μαθητής μπορεί να αντλήσει τα χαρακτηριστικά της και να τα αξιοποιήσει δημιουργικά, αλλά και να τα εμπλουτίσει:

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα του άλλου, άρνηση αποκλεισμού του για τις ιδέες του, την καταγωγή, τη φυλή, το θρήσκευμά του κ.τ.λ.
- Σεβασμός στην ελευθερία του λόγου, αναγνώριση ελευθερίας έκφρασης.
- Δικαίωμα στη διαφωνία με την άλλη άποψη που εκφράζεται, χωρίς άσκηση βίας, χωρίς φανατισμό και εμπάθεια. Κριτική, αξιολόγηση του διαφορετικού, διαδικασία που οδηγεί στην αποδοχή, την άρνησή του ή τη δημιουργική σύνθεση που προκύπτει από τη σύμμιξη ιδεών.
- Δημοκρατική-αρμονική συνύπαρξη με το διαφορετικό, αμοιβαιότητα στην αποδοχή της διαφορετικότητας, συμφωνία με τους κανόνες της δημοκρατίας, εφόσον το «Άλλο» δεν μας βλάπτει, δεν παραβιάζει τα δικά μας δικαιώματα.

β) τα δικαιώματα που θα πρέπει να απολαμβάνουν οι πρόσφυγες στις χώρες που τους φιλοξενούν.

Με βάση το Κείμενο 2, αλλά και τη γενική γνώση περί δικαιωμάτων, τα βασικά δικαιώματα που θα πρέπει να απολαμβάνουν οι πρόσφυγες στις χώρες που τους φιλοξενούν είναι τα εξής:

- Το δικαίωμα ασύλου αποτελεί θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα. Ο καθένας έχει το δικαίωμα να αναζητά την ασφάλεια, ανεξαρτήτως χρώματος, καταγωγής, θρησκείας, γλώσσας κ.τ.λ. Οι άνθρωποι που διαφεύγουν από τη βία ή τις διώξεις πρέπει να μπορούν να διασχίσουν τα σύνορα με ασφάλεια. Δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται διακρίσεις στα σύνορα ή να στερούνται άδικα το καθεστώς ή το άσυλο του πρόσφυγα λόγω της ταυτότητάς τους. Δεν μπορούν να αναγκαστούν να επιστρέψουν, εάν κινδυνεύει η

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030

2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551

3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031

www.en-dynamei.gr

ζωή ή η ελευθερία τους.

- Οι πρόσφυγες πρέπει να αντιμετωπίζονται με σεβασμό, να αναγνωρίζονται τα δικαιώματά τους στις χώρες υποδοχής και να απολαμβάνουν ευκαιρίες. Ευκαιρίες για να θεραπευτούν, να μάθουν, να εργαστούν και να προκόψουν (δικαίωμα στη ζωή, την παιδεία/τις σπουδές, την υγεία, την εργασία). Ευκαιρίες να επιστρέψουν στην πατρίδα τους, αν το επιθυμούν, ή να ξαναχτίσουν τη ζωή τους αλλού, με ασφάλεια και αξιοπρέπεια.
- Οι πρόσφυγες πρέπει να αντιμετωπίζονται με ισότητα απέναντι στο νόμο, αξιοκρατικά και δίκαια, χωρίς προκαταλήψεις και στιγματισμό.
- Οι πρόσφυγες πρέπει να είναι κοινωνικά αποδεκτοί, να έχουν την ευκαιρία να ενταχθούν σε ομάδες, να αποκτήσουν κοινωνικούς δεσμούς, να κάνουν ελεύθερα οποιαδήποτε επιλογή τρόπου ζωής, χωρίς να έρχονται αντιμέτωποι με ξενοφοβικές και ρατσιστικές συμπεριφορές.